

Aan de leden van de vaste commissie voor Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

POSTADRES
Postbus 2510
3500 GM Utrecht

BEZOEKADRES
Tiberdreef 4
3561 GG Utrecht

TELEFOON
030 751 1700

FAX
030 751 1709

INTERNET
www.cnvconnectief.nl

E-MAIL
info@cnv.nl

VAKGROEP

Bestuur

DOORKIESNUMMER

030 – 751 1710

E-MAIL

f.knepper@cnv.nl

PLAATS

Utrecht

DATUM

12 november 2020

ONS KENMERK

055/DW/nf/fkn

UW KENMERK

BETREFT

reactie op Kamerbrief/Beleidsreactie Evaluatie Passend Onderwijs

Geachte leden,

CNV Onderwijs wil graag in algemene zin waardering uitspreken voor de wijze waarop er met het veld is nagedacht over het complexe vraagstuk van Passend Onderwijs. We zien erkenning voor een groot aantal problemen die ook door onze achterban veelvuldig aan de orde zijn gesteld, zoals het lerarentekort, de te grote klassen, de te veel en te zware ondersteuningsbehoeften bij zorgleerlingen, de te hoge werkdruk, het teveel aan administratief gedoe, de onvoldoende ondersteuning vanwege het ontbreken van voldoende onderwijsassistenten, ambulante begeleiders en intern begeleiders en de tekortschietende ondersteuning vanuit de jeugdzorg en de te wensen overlatende onderwijshuisvesting. Bovendien zien we dat de minister werk maakt van de verbeteringsuggesties die het CNV Onderwijs in zijn 10-puntenplan heeft gedaan.

Ondanks de goede inzet en samenwerking hebben we toch enkele kanttekeningen bij de Kamerbrief en de Beleidsreactie. Als meest prangende punt willen we hierbij expliciet benoemen het gebrek aan concretisering op het punt van het toerusten van de leraren en de samenwerking met de jeugdzorg, als ook het ontbreken van duidelijkheid over de benodigde investeringen om passend onderwijs te laten slagen.

Duidelijkheid nodig over benodigde investering voor passend onderwijs

De minister denkt in de goede richting, maar zijn beleid mist op sommige vlakken de benodigde concretisering. In de Kamerbrief ontbreken op sommige plaatsen concrete beleidsmaatregelen, een helder tijdspad en, vooral, het benodigde geld. Hoeveel geld heeft de minister over voor zijn beleid? Ook hadden we een duidelijke link met de aanpak van het lerarentekort verwacht. Dat onderdeel wordt nauwelijks in zijn Kamerbrief benoemd. Het tekort aan leraren en schoolleiders beperkt de mogelijkheden om passend onderwijs te bieden enorm. Reële verwachtingen naar het onderwijspersoneel zijn daarom nodig. Om passend onderwijs tot een succes te maken, is succes op het terrein van de terugdringing van dit tekort van essentieel belang. Voldoende leraren betekent immers minder werkstress, minder bomvolle klassen en dus meer tijd voor het kind. Het blijft daarom noodzakelijk om te blijven investeren in de aanpak van de tekorten. Het kan en moet beter, zeker als we naar meer inclusief onderwijs willen. De leden van CNV Onderwijs willen niets liever, maar ze kunnen het niet waarmaken omdat ze nu al aan hun taks zitten vanwege de hoge werkdruk, te volle klassen en te veel problematiek in hun klas. Laten we hun belastbaarheid steeds scherp voor ogen houden! Alle benodigde acties om

passend onderwijs te laten slagen, kunnen niet zonder extra investeringen. Ik verzoek de Kamer te bevorderen dat in kaart wordt gebracht wat hiervoor nodig is en dat het daarvoor benodigde geld wordt vrijgemaakt.

Verbind basisnorm aan actualisatie curricula lerarenopleidingen

CNV Onderwijs vindt het een goede zaak dat de minister aan de slag gaat met een helder geformuleerde basisnorm, zodat leraren beter weten wat er van hen verwacht mag worden. We vinden het eveneens belangrijk dat er samen met het onderwijs goed wordt gekeken naar de curricula van de lerarenopleidingen, omdat (ook) wij er van overtuigd zijn dat jonge leraren momenteel onvoldoende worden voorbereid op de problematieken waarmee zij straks in hun beroepspraktijk worden geconfronteerd. Wij raden aan om deze twee activiteiten aan elkaar te koppelen. Want als je weet wat iedere leraar in de praktijk minimaal moet kunnen en weten om voor een klas te kunnen staan waarin passend onderwijs wordt waargemaakt, heb je namelijk tevens een goede indicatie van een reële invulling van de basisnorm.

Sterker inzetten op toereikende ondersteuning voor leraren

Met de minister zijn wij voorts van mening dat de competenties van leraren blijvende aandacht behoeft, ook als ze al voor de klas staan. Dat past bij een leven lang leren. De minister vindt dat schoolbesturen hierop actief dienen te sturen en te investeren. Dit blijft in de beleidsreactie sterk onderbelicht en is te vrijblijvend. CNV Onderwijs zou dit voornemen graag meer geconcretiseerd en geformaliseerd willen zien. Wellicht kan het worden gekoppeld aan het voornemen van de minister om de MR een instemmingsbevoegdheid te geven op de hoofdlijnen van de begroting. De MR zou daarbij als 'waakhond' kunnen worden gepositioneerd om er op toe te zien dat er scholingsbeleid in het kader van passend onderwijs wordt geformuleerd en dat hiervoor voldoende middelen voor worden gereserveerd.

Actualisatie van schoolondersteuningsprofielen met raadpleging leraren

Sprekend over medezeggenschap, geeft de minister aan dat hij zowel de formele als informele medezeggenschap wil stimuleren om steeds te blijven nadenken over wat er m.b.t. passend onderwijs beter en slimmer kan. Mede met het oog hierop wil de minister de OPR en de MR een instemmingsbevoegdheid op de hoofdlijnen van de meerjarenbegroting van respectievelijk het samenwerkingsverband en het schoolbestuur geven. In het 10-puntenplan heeft CNV Onderwijs in dit verband nog een paar suggesties gedaan. Wij achten het nuttig dat het schoolondersteuningsprofiel jaarlijks wordt geactualiseerd (naast de nu al verplichte evaluatie van ten minste één keer per vier jaar). Ten einde te voorkomen dat het gesprek hierover alleen door de schoolleiding en de MR worden gevoerd kan aan artikel 15 van de WMS een lid worden toegevoegd dat scholen verplicht om bij ieder te nemen besluit over de aanpassing van het schoolondersteuningsprofiel een raadpleging onder de leraren te organiseren. Dat zou, zo dunkt ons, ook het informele debat een flinke stimulans geven. Aangezien het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband een weerspiegeling is van de schoolondersteuningsprofielen van de deelnemende scholen aan het samenwerkingsverband, heeft regelmatige aanpassing van die profielen tot gevolg dat de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden ook meer 'levende documenten' worden. Zij zullen immers in het kielzog van de amenderingen in de schoolondersteuningsprofielen mee moeten evolueren.

Bijdragen om bureaucratie te verminderen

CNV Onderwijs is blij dat de minister gehoor heeft gegeven aan onze oproep om de bureaucratie rondom de toelatingsverklaringen tot het speciaal onderwijs (TLV) te verminderen. Een eenmaal afgegeven TLV blijft voor de hele schoolloopbaan in het PO en VO geldig als duidelijk is dat de beperking van het kind van blijvende aard is. Het hoeft straks niet meer ieder jaar opnieuw te worden beoordeeld. De terugkeer naar landelijke criteria voor verwijzing naar het SO scheidt eveneens meer duidelijkheid en standaardisatie. De algemene intentie om te komen tot minder bureaucratie, papierwerk en meer gestandaardiseerde procedures juichen wij toe.

Als bond dragen we -met onze leden- graag bij aan een beeld bij welke zaken er geschrappt zouden kunnen worden.

Maatregelen voor ondersteuning in de klas moeten concreter

CNV Onderwijs heeft in zijn 10-puntenplan benadrukt dat betere en snellere ondersteuning door gemeenten en jeugdzorg voelbaar moet worden in de klas. We constateren dan ook tot ons genoegen dat de minister hier serieus werk van wil maken, hoewel wij nog onvoldoende beeld hebben hoe de minister dit nu precies voor ogen heeft. Wij zouden dit graag meer geconcretiseerd willen zien. In dit verband willen wij graag nog een kanttekening plaatsen bij de zogenaamde 'regionale doorbraakaanpak' die door de minister wordt voorgesteld. CNV Onderwijs begrijpt dat er op enig moment m.b.t. de plaatsing van leerlingen een knoop moet worden doorgehakt. Het kan naar de mening van CNV Onderwijs echter niet zo zijn dat een leerling op een school wordt geplaatst, terwijl het betreffende team van leraren en m.n. de betreffende groepsleerkracht zich met deze leerling geen raad weet. Zo'n plaatsing eindigt in een deceptie voor iedereen. Wij zouden daarom graag zien dat er bij een doorbraakaanpak altijd op overeenstemming gericht overleg met de leraren van de aangewezen school wordt gevoerd.

Inclusiever onderwijs vraagt om passende huisvesting

CNV Onderwijs krijgt nu al veel opmerkingen van leden dat onderwijshuisvesting vaak tekortschiet om het passend onderwijs goed vorm te geven. Passende huisvesting is wat ons betreft een noodzakelijke randvoorwaarde voor passend onderwijs. Zo wordt er in het PO vaak een extra ruimte gemist om een leerling even apart te nemen. Het is daarom goed dat de minister van plan is de onderwijshuisvesting te verbeteren, ook al missen wij ook hier een nadere concretisering.

CNV Onderwijs is van mening dat passende huisvesting binnen redelijke termijn gerealiseerd kan worden door, meer dan nu, regulier en speciaal onderwijs op één locatie te vestigen. Het is dan mogelijk om leerlingen zoveel mogelijk samen onderwijs te laten volgen en daarnaast een aparte setting te behouden voor die gevallen waarin dat echt noodzakelijk is. Om die stap te realiseren is echter grootschalige inzet op onderwijshuisvesting noodzakelijk.

CNV Onderwijs is blij met de signaleringswaarde waarmee de Inspectie straks de reserves van de samenwerkingsverbanden kan toetsen. Het is ons al lang een doorn in het oog dat veel onderwijsgeld op de planken van samenwerkingsverbanden blijft liggen. Wij zien graag een meer leidende rol voor de professional, ook als het gaat over de inzet van middelen.

'10-puntenplan: Passend Onderwijs moet en kan beter'

Tenslotte wil ik u wijzen op het 10-puntenplan van CNV Onderwijs dat het vertrekpunt is geweest voor bovenstaande reactie. Dit 10-puntenplan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met onze leden. Het geeft onze visie op hoe passend onderwijs beter moet en kan. U treft het 10-puntenplan als bijlage aan bij deze brief.

Met vriendelijke groet,

Daniëlle Woestenbergh
voorzitter CNV Onderwijs